

„ROHELISE KULLA“ AUTOR 50-AASTANE

Üksteise järel jõuavad kuld-
sesse küpsesse eluikka need
Nõukogude Eesti kirjanikud,
kes 1940. aasta juunipöörde
ajal seisid alles oma loomin-
gulise tee algul. Järjekordse
juubilarina tähistab neist
homme oma 50. sünnipäeva
populaarne romaanikirjanik
O. Tooming, kelle uudisteo-
seid eriti maalugejad alati
põnevusega ootavad.

Osvald Tooming sündis 26.
jaanuaril 1914. a. Läänemaal
Vigala vallas metsavahi pere-
konnas. Hiljem sai ta isa uue
töökoha Väike-Maarja lähedal
Männisalus, kus mõõdus tule-
vase kirjaniku lapsepõlv.
Alghariduse omandas ta Rae-
küla ning Väike-Maarja alg-
koolis ja jätkas õppimist Rak-
vere gümnaasiumis. Keskkooli
lõpetas ta siiski Tapal. Pär-
rast mõningat vaheaega õn-
nestus Toomingal astuda Tar-
tu ülikooli õigusteaduskonda,
kus ta õppis 1939. aastant, sam-
mal ajal ka töötades. Esimesel
nõukogude aastal oli Too-
ming Tallinnas «Rahva Hääle»
toimetuses. Selle eest hitlerli-
ku okupatsiooni saabumisel ta

areteeriti. Vabanenud 1942.
aasta lõpul vangist, töötas ta
okupatsiooni lõpuni põllutöö-
del ja põlevkivikaevanduses.
Pärast sõda tegutses ta algul
ajakirjanikuna, pühendus hil-
jem aga täielikult kirjan-
duslikule tegevusele. Eesti
NSV Kirjanike Liidu liige on
O. Tooming 1947. aastast pea-
le. Teda on autasustatud

Tööpunalipu ordeniga.
Ilukirjanduse põllul debü-
teeris O. Tooming novellisti-
na ja katsetas seejärel ka
näitekirjanduse alal. Oma pa-
rima on ta seni andnud siiski
romaanid valdkonnas. Tema
väljapaistvaimast romaanist
«Roheline kuld» (1950), mis on
tõlgitud ka vene keelde, kõne-
leb kirjaniku suur armastus
meie kodumaa ühe põlisvara
— metsa vastu. Auhinnatud
romaanis «Pruuni katku aas-
tail» maalib autor isiklike
kogemuste põhjal masendavaid
pilte fašistliku okupatsiooni
koledustest. Romaan «Pere-
kond Kirretid» (1958) viib
meid kaasaegse Tallinna teat-
ri- ja kunstirahva ringkon-
dadesse, keda ta samuti hästi
tunneb. Pikemas jutustuses
«Maantee läbi metsa» (1960)
pöördub ta aga jälle tagasi
talle armsakssaanud laante
rüpes üleskasvanud lihtsate
inimeste eluringi. Kaugesse
metsakülla ehitatav tee on
ühtlasi sellele pisut mahajää-
nud ümbrusele uue, hoogsa
tõusuajastu endeks. Oma äs-
ja ilmunud romaanis «Kaks-

teist aastat» annab Tooming
laia läbilõike tänapäeva kol-
hoosiküla arengust, kusjuures
teose esimestes osades on
võrdlemisi ulatuslikult valgus-
tatud ka kollektiviseerimisega
kaasnenud klassivõitlust meie
külaühiskonnas.

Kokku võttes on O. Too-
minga paremad teosed and-
nud märgatava panuse meie
sotsialistliku realismi saavu-
tuste varasalve.

Loomulikult kajastub Too-
minga toodangus väga mitme-
külgsele ka elu omaaegsel Vi-
rumaal ja selle baasil loodud
rajoonides. Vastavaid kohti
leiame nii jutustustes («Kae-
vandus elab», «Maantee läbi
metsa» ja mitmeid teisi) kui
ka romaanides («Roheline
kuld», «Kaksteist aastat»). Ise-
gi linnaainelisse romaani «Pe-
rekond Kirretid» on autor
osavalt vahele põiminud mee-
leoluka kirjelduse matkast
Ebavere mäele. Loodame, et
juubilaril viljakas sulg toob
ka tulevikus kodurajooni argi-
päevast esile rohkesti edasi-
viivat ning poeetilist.

O. KUNINGAS